

Ἡ ὑπόθεση τοῦ «Παρέισακτου» ποῦ παίχτηκε τὴν περασμένη βδομάδα ἀπὸ τὸ θέατρο Οἰκονόμου εἶν' αὐτὴ : Μίς' τῆ σάλλα ἐνὸς παλίου πύργου σ' ἔρημη ἐξοχὴ εἶναι μαζωμένοι ὁ γέρω — παπούς—ὁ πατέρας—ὁ γαμπρός—τὰ τρία κορίτσια. Στὴ διπλανή κάμαρα βαρειά ἄρρωστη εἶναι ἡ ἄλλη κόρη. Σ' ὄλων τὰ πρόσωπα εἶναι ζουγραφιστὴ ἢ ἀγωνία τῆς ἀνησυχίας. Περισσότερο ἀπ' ὄλους ὁ γέρω—Παπούς τυφλὸς ὀδοντάρης μὲ τὸνα πόδι στὸν τάφο βρίσκεται σὲ μεγάλῃ φόβῳ. Κάθε λίγο ρωτᾷ τοὺς ἄλλους γιὰ τὴν ἄρρωστη κ' ἐνῶ ἐκεῖνοι θέλοντας νὰ τὸν ἡσυχάσουν τοῦ λένε πὼς πάει καλύτερα ἐκεῖνος μὲ τὸ προαίσθημά του ποῦ τὸν κάνει νὰ τρομάζει ὅλα τὰ γύρω του, δὲν τοὺς πιστεύει. Κάνει ἐρωτήσεις πολλές, περιέργες, ἀλλόκοτες γιὰ τὸ κάθε τι ὅλοι πιά τὸν νομίζουν ξαναμωραμένο καὶ δὲν τοῦ ἀπαντοῦνε. Περι-

μένουν ὅλοι κάποιον, μιὰ γυναῖκα συγγενιστὴ τους ποῦ τοὺς ὑποσχέθηκε πὼς θαρθεῖ τὴ νύχτα. Οἱ ὥρες ὅμως περνοῦν καὶ κανεὶς δὲν ἐρχεται. Ἡ ἀνησυχία τους κάθε στιγμὴ μεγαλώνει. Φαίνεται πὼς ὅλοι κάτι περιμένουν μὰ κι' αὐτοὶ δὲ ξέρουν τί. Τὸ παράθυρο τῆς σάλλας ποῦ βλέπει στὸ μεγάλο περβόλι εἶν' ἀνοιχτό. Ἀκούνε κάποιον κρότο καὶ νομίζοντας πὼς εἶναι κείνη ποῦ περιμέναν τρέχουν ὅλοι—ἐξὸν ἀπ' τὸν παπού—στὸ παράθυρο. Κάτι μπῆκε ἀπ' τὴν πόρτα τοῦ κήπου... θὰ εἶν' αὐτὴ χωρὶς ἄλλο. Μὰ τὰ σκυλλιά δὲ γαυγίζουν. Περιέργο, τ' ἀηδόνια σάπασαν, οἱ κύκνοι δὲ κουνιούνται πιά. Μὰ ποῖός εἶναι λοιπόν : Ὁ γέρω—παπούς ὄλο καὶ ρωτᾷει. Εἶναι τυφλὸς κι' ὅμως βλέπει πάντα, κάτι βλέπει γύρω του μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του καὶ ροβᾷται. Ἀξίονα ἀκούγεται σὰ σκάψιμο ἐπίμονο ρυθμικὸ στὸ περβόλι. Φρίκη τοὺς πιάνει ὄλους. Μὰ δὲν εἶναι τίποτα: θὰ εἶναι ὁ περιβολάρης χωρὶς ἄλλο. Κάποιος ἀνεβαίνει τὴ σκάλα... κ' ὕστερα ἡσυχία. Φωνάζουν τὴν ὑπηρετρά νὰ τὴ ρωτήσουν κ' ἡ πόρτα ἀνοίγει, καὶ δὲ θέλει νὰ ξανακαλέσῃ πιά, κάτι βρίσκεται ἀνάμεσα. Ὁ φόβος τοῦ Παπού ὄλο καὶ μεγαλώνει. Τώρα νομίζει πὼς εἶδους ἢ λάμπα, ὕστερα πὼς ἀκούει βήματα, πὼς ἔπειτα πὼς κάποιος κάθησε σιμα του στὸ τραπέζι. Ἀλλοίμονο, εἶναι πὼς κοντὰ αὐτός: στὸ θάνατο καὶ μίς' τῆ μαύρη νύχτα ποῦ τὸν σκεπάζει βλέπει καλύτερα ἀπ' τοὺς ἄλλους. Σὲ λίγο ἐνῶ ὀλονῶν τὴς ψυχῆς ἔχει σκεπάσει ἡ ἀγωνία, ὁ τρόμος, μπαίνει ἡ καλόγρια—νοσοκόμα καὶ σταυροκοπιέται. Ὁ Παρέισακτος θρονιάστηκε στὴ διπλανὴ κάμαρα. Τρέχουν ὄλοι μὲ λυγμούς ἀφίωντας τὸ γέρω Παπού μονάχο του νὰ φωνάζῃ, θλιβερά... «Ποῦ μ' ἀφίνετε μόνο; Ποῦ μ' ἀφίνετε μόνο;».

*

Εἶν' ἀδύνατο νὰ φανταστῇ κανεὶς τὴ φρίκη ποῦ καταφέρει νὰ σκορπίσῃ στὸ μικρὸ αὐτὸ δράματάκι ὁ Μαίτερινγκ. Νομίζεις ὅσο τὸ ἔργον ζετυλιγεται πὼς βλέπεις τὸ μαῦρο θάνατο νὰ περνᾷ μ' ἄργα βήματα τὸ περβόλι τοῦ ἔρημου πικιοῦ, νὰ κάθεται λίγο σὲ μιὰ μεριά γιὰ νὰ σκάψῃ τὸ λάκκο κ' ὕστερα πάλι μὲ τὸ ἥσυχο καὶ μεγαλόπρεπο περπάτημά του ν' ἀνεβαίνει τὴ σκάλα, νὰ μπαίνει μίς' τῆ σάλλα κι' ἀφοῦ σταθῇ κομμάτι κοντὰ στὸν παπού νὰ ξαναμπαίνει μὲ τὸ ἴδιο πάντα βῆμα στὴ κάμαρα τῆς ἄρρωστης γιὰ νὰ σταθῇ καὶ νὰ ξαποστάσῃ. Κι' αὐτὸ στάνεται κανεὶς ὅλη τὴν ἀγωνία ὅλη τὴ φρίκη τοῦ μαύρου ἐπισκέπτη νὰ τοῦ βαραίνει τὴν καρδιὰ καὶ νοιώθει ὄλο τὸ βέρος, ὅλη τὴν αἵσθησι τοῦ θανάτου ποῦ θάρθη πάντα μιὰ μέρα νὰ τοῦ ξεσκίση ἕνα κομμάτι τῆς ζωῆς του, ἢ νὰ τοῦ τὴν παρῆ ἐλόκληρη.

*

Τώρα εἶναι ζήτημα ἂν ἕνα τέτοιο ἔργο μπορεῖ νὰ παιχθῇ σὲ θέατρο. Κι' ἂν παιχθεῖ, ἐξάπαντος ὅμως ὄχι σὲ καλοκαιρινὸ ποῦ σὶ διάφορες φωνὲς καὶ τὰ νταβατούρια συντροφεύουν πάντα τὴν παράσταση. Σὲ χειμωνιάτικο ἴσως μὲ τὸ σχετικὸ σκότος καὶ μὲ τὴ λαμπιρίσα μόνον μὲ τὸ πράσινο ἀμπαζοῦρ στὴ σκηνὴ καὶ μποροῦσε νὰ γίνῃ. Μὰ θέλει καὶ ἡθοποιούς ποῦ σὲ κάθε τους λέξη νὰ σκορποῦν τὴ φρίκη. Θέλει καὶ θεατὲς βουδῶδες ποῦ νὰ κρῖντοῦν καὶ τὴν ἀνεκνοὴ τους. Ἀκόμα χρειάζεται ἡ μετάφραση νὰ εἶναι πιστὸ ἑσθήκωμα τοῦ κειμένου γιατί ἐκεῖ κ' οἱ λέξεις εἶναι μετρημένες. Μὰ καὶ ντύσιμο χρειάζεται, κατάλληλο κ' ἄλλα πολλά ποῦ οὔτε βίβλια μποροῦσαν νὰ γείνουν στὴν πρόχειρη παράστασι τοῦ Βαρμετί.

Ὁ κ. Μουστακας ὁμῶς ποῦ ἔπαιξε τὸ γέρω-
Παποῦ εἶταν ἀρκετὰ καλὸς, καὶ κ καλύτερος πολὺ
θὰ καταφέρῃ νὰ γίνῃ ἐν τοῦ ζανατόχει περίστασι
νὰ ζαναπαίξῃ σ' ἔργο τοῦ Μαίτη:λιγκ.

Δ. ΣΙΓΑΝΟΣ